

Vår saksbehandler

Oblt Bjørn Inge Ruset, bruset@mil.no
+47 23 09 69 80, 0510 6980
FST/O/P&B

Vår dato

2017-01-10

Vår referanse

2017/001411-001/FORSVARET/ 43

Tidligere dato

Tidligere referanse

Til

Forsvarsdepartementet

Postboks 8126 Dep
0032 OSLO
NORGE

Kopi til

Cyberforsvaret
Etterretningstjenesten
Forsvarets operative hovedkvarter
Forsvarssjef
FST/S-AVD

Svar på høring om Digitalt grenseforvar (DGF)

1 Bakgrunn

Lysne II-utvalget ble oppnevnt 24. februar 2016. Utvalget skulle utrede sentrale problemstillinger knyttet til Etterretningstjenestens mulige tilgang til elektronisk informasjon som kommuniseres inn og ut av Norge gjennom fiberoptiske kabler. Forsvarsdepartementet ba i skriv datert 5. oktober 2016 om høringssvar til rapporten.

2 Drøfting

Lysne II-utvalget anerkjenner i betydelig grad fremveksten av hybride trusler generelt og cybertrusler spesielt. Utvalget påpeker at digitale angrep kan få så store konsekvenser at de kan sidestilles med militære angrep og ulovlig maktbruk etter FN-paktens bestemmelser.¹ Videre kan man lese at et vesentlig formål med DGF er å bidra til at Norge etablerer et troverdig forsvar mot slike angrep.² Slik Forsvaret forstår rapporten avgrenses altså ikke DGF til å gi Etterretningstjenesten tilgang til digital informasjon som utveksles over Norges landegrenser, men er i vesentlig grad tiltenkt å bidra til å motvirke fremmed cyberspionasje, cybersabotasje og cyberangrep mot Norge.

Sett i forhold til at DGF har som utvidet formål å beskytte samfunnet mot trusler som kan likestilles med militære angrep, så bør utredningen suppleres med en nærmere vurdering av Forsvarets funksjon ift. DGF under krise og ved væpnet konflikt. Spesielt vil det være av stor betydning å avklare om DGF skal bidra til å stadfeste krenkelser av nasjonal integritet og angrep mot nasjonalstatens interesser (noe tilsvarende som luftmilitær kontroll og varsling). Utvalget avgrenser seg i betydelig grad til å drøfte DGF i fredstid og den lavere delen av konfliktspekteret. Rapporten drøfter derimot ikke hvordan DGF skal samordnes med andre maktmidler under nasjonal krisehåndtering og væpnet konflikt. I militær sammenheng er det av avgjørende betydning at alle maktmidler kan samordnes i helhetlige og enhetlige operasjoner og kampanjer for å håndtere situasjoner som kan true statssikkerheten. I tråd med Regjeringens signering av «NATO Cyber Defence Pledge» og anerkjennelse av cyber som et domene for krigføring, så bør det vurderes nærmere hvordan DGF skal

¹ Digitalt grenseforvar (DGF), Lysne II-utvalget. 26. august 2016 s. 11.

² Digitalt grenseforvar (DGF), Lysne II-utvalget. 26. august 2016 s. 12.

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer
Norge

Besøksadresse

Glacisgata 1
0015 OSLO
Norge

Sivil telefon/telefaks

/

Militær telefon/telefaks

99/0500 3699

Epost/ Internett

forsvaret@mil.no
www.forsvaret.no

Organisasjonsnummer

NO 986 105 174 MVA

Vedlegg

ledes og integreres i militære operasjoner. En tilnærming der en fokuserer på innhenting av relevant informasjon i digitale datastrømmer er svært viktig for å kunne beskytte Norge og norske interesser, slik Etterretningstjenesten påpeker i sitt høringssvar. Det vil imidlertid ikke alene være tilstrekkelig for å kunne håndtere de beskrevne mulige ytre trusler innen dette domenet. Et system for mottiltak mot cybertrusler bør etableres og utformes slik at det kan integreres med andre maktmidler i samordnede kampanjer.

3 Konklusjon

Forsvaret støtter utvalgets anbefaling om å opprette DGF. Utvalget har i hovedsak fokusert på utfordringer i den lavere delen av konfliktspekteret. Siden et vesentlig formål med DGF også vil være å styrke Norges forsvar mot både klassiske militære angrep og hybrid krigføring,³ vil det etter Forsvarets syn være helt nødvendig å utrede nærmere hele Forsvarets rolle i DGF. Her kan en ikke avgrense seg til informasjonsinnhenting særlig i den lavere delen av konfliktspekteret men også etablere mekanismer for å håndtere cybertrusler i krise og krig, der ulike maktmidler og mottiltak samordnes.

Yngve Odlo (e.f.)
generalmajor
sjef Operasjonsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.

³ Digitalt grenseforsvar (DGF), Lysne II-utvalget. 26. august 2016 s. 12.
